

nekoliko črtic o tem zanimivem predmetu, in se bode možno takrat ozreti natančneje na ta spis, zato naj opomnim tu samo, da se mi zdi na str. 38 število 4000 let pr. Kr. nekoliko preveliko; drugodi se ogiblje g. pisatelj previsokih števil, katere drugi pisatelji v največji obilici trosijo. Pisava je tu pa tam pretrda in preveč po nemškem slogu zasukana: sicer je pa spis res dragocen. V bodočih Letopisih bode gospod pisatelj redno poročal o izkopinah. — G. Janka B—a spis »Ženitovanjski običaji Belih Kranjcev« (str. 64—84) razvedruje utrujenega čitatelja in nam predočuje prav mično narodno življenje Belih Kranjcev ob najveselejših dogodkih — ženitninah. Iz spisa se kmalu vidi, da je povzet »iz vira«, hvalevredno je, da se je oziral opisovatelj tudi na druge spise te vrste. Upam, da je spis zadovoljil in oveselil vsakega čitatelja. — Istega pisatelja »Križi v Grihljah« je le majhen (str. 85—87) spis narodnega običaja. Vrinili sta se dve pomoti: na str. 80 v. 20 čitaj »izvrtan hleb«, ne pa »izvrsten hleb«, zakaj oni hleb se zove tudi »vrtanj« od »vrtati«; na str. 87 v. 13, pes. 2. čitaj: Tamo ima (ne: i) zelen bor. — G. I. Steklasa nam podaja po svoji navadi zgodovinski spis in sicer »Herbart Turjaški« (stran 88—121): Herbart Turjaški (1528—1575) je znan vsakemu Slovencu, zato je bilo prav umestno, opisati ga obširneje. — Tudi pisatelj sledečega spisa »Starejši slovenski teksti« (122—202), gosp. Vatrosl. Oblak, nam je dobro znan. Zanimiv je v tem jezikoslovnem spisu slov. prevod zakona iz l. 1582; našel ga je rajni Dežman v dolskem arhivu. Največ spisa pa zavzema slovnični pregled jezika starih slov. tekstov. — »Kosovo polje« (str. 205—219) je zemljepisno in zgodovinsko opisal Simon Rutar. Zakaj je ta spis primeren času, tega ni treba praviti: kdo se ne spominja iz šolskega uka Vidovega dne 1389? — Enako je za druge čitatele zanimiv spis gosp. Ivana Subica: »Fotografija« (str. 220—262). Kdor hoče kaj zvedeti o tej važni umetnosti, pa tudi kdor se hoče z njo pečati kot amatér-fotograf, v spisu dobi vse polno pojasnil in navodov. Poleg tega ima spis šestnajst malih slik. Ne samo, da bode marsikdo gospodu pisatelju za ta spis zelo hvaležen, nadejati se moremo, da bode pridobil med Slovenci mnogo učencev za to umetno, zabavno in res koristno delo. — »Biblijografija slovenska« (str. 263—281) in »Letopis« (str. 282—294) imata v knjigi stalno mesto. — Pisava v celem Letopisu je pravilna, vseskozi se opaža spretno urednikovo delo, ki je njemu lepa zasluga, a čast Matici.

~~~~~

„**Junaki.**“ Spisal slovenski mladini Frane Hubad, c. kr. gimnazijski profesor. I. knjižica. V Ljubljani. Izdala in založila »Družba svetega Cirila in Metoda«. 1889. (Knjižnice družbe svetega Cirila in Metoda IV. zvezek). 8°. Str. 88. Cena 25 kr. — Knjižica, ki ima na četrti strani dobro zadeto sliko blejskega jezera, sme se imenovati domoljubno delce posebne vrste. Knjige take vrste dosedaj še nismo imeli. Pisatelj je na polju slovstva za mladino že znan. Tu se

kaže kot zvedenega domačega povestničarja. Taki dogodki, taki vzgledi bi se kmalu poizgubili, ako bi jih ne rešila spretna pisateljeva roka. Tu se nam kažejo vzgledi junaštva iz vseh stanov, največ iz vojaškega. In vsi junaki so domačini! Nekateri spisi so naravnost klasične vrednosti: Anton Usar, duhovnik — junak; Matija Pavlin, trobec devetega lovskega polka; Srčne Blejke; Turki pred Radgono. Opomniti pa moramo, da »za mladino« je ta knjižica vendar pretežka, to sem sam izkusil. Mladina vé še malo o polkih, kompanijah in drugih vojaških uredbah. Tu treba ali pojasniti, ali pripovedovanje drugače zasukati. Tudi je za mladino pripovedovanje, kako je Lazarič spodil Francoze iz Istre, predolgo, pretežko. Kaj takega otrok ne umeva.

Gospod pisatelj sam mi priznava brez dvoma, da je tako. Zato bi bilo morebiti bolje, da bi se (ako tudi ne v prihodnji II. knjigi, vsaj v poznejših zvezkih) izpustilo »slovenski mladini«, ker zadnja beseda ima pri nas ožji pomen, kakor n. pr. pri starih Rimljanih dotična beseda. Nič me ni sram povedati, da sem sam rad čital to knjigo in si marsikaj iz nje zapomnil, dasi ne spadam menda več med mladino.

„**Organizacija vojsstva.**“ Cesarskim in kraljevim vojakom v pouk v vprašanih in odgovorih slovenski in nemški spisal in založil Andrej Komel pl. Sočebčan, c. kr. major v pok. V Celovcu 1890. Natisnila tiskarna družbe svetega Mohora. 12°. Str. 41. Cena 20 kr. — Mladi čitatelj, ki nisi umel v »Junakih«, kaj je polk in kaj je kompanija, vzemi v roko to knjigo, in ta ti vse pové, kakor tudi še mnogo več drugega. Zares, ta knjiga je zelo rabljiva in zelo potrebna, kajti o uravnavi naše vojne je treba pač vsakemu omikancu kaj vedeti. V gimnazijah se učé, kako je bila razdeljena rimska vojska, kdo so bili vojaki »primi pili« in kdaj »res ad triarios venit« itd.: koliko bolj treba vedeti kaj o domači vojni. Meni bi se zdelo prav pametno, ako bi se v domoznanstvu povedalo v glavnih potezah, kar moramo vedeti o avstrijski vojni. Zato pozdravljam s tem večjim veseljem to rabno knjižico in jo prav toplo priporočam. Za 20 kr. dobi lahko vsakdo — seveda ako se hoče iz knjige učiti — toliko znanja, da ga odslužen prostak ne bode pripravil v zadrego. Dobiva se knjiga v vseh knjigarnah in pri pisatelju (Gradec, Grazbachgasse 40). Da bi nam mogel vrli pisatelj vojaških knjig napisati še mnoga lepa delca!

„**Temeljni nauk o knjigovodstvu.**“ (I. Jednostavno knjigovodstvo.) Poleg letnega poročila deške meščanske šole na Krškem z dodatki. Spisal dr. Tomaž Romih, učitelj meščanske šole na Krškem. Novo Mesto 1890. Tiskal in založil J. Krajec. 8°. Str. 56, z mnogimi dodanimi obrasci in vzgledi. — Kupčijsko znanstvo je pri nas še le v povojih. Poleg knjige »Kupčija in obrtnija« F. Kočevarja nimamo dela te vrste. Zato pozdravljamo z veseljem to knjigo, za katero bodo izšle pač še druge. »Temeljni nauk« je sestavljen prav pregledno in razlagan prav umevno. Najprej čitamo iz trgovskega zakona one člene, ki določujejo trgovsko knjigovodstvo, potem pojasnjuje gospod pisatelj nekatere iz-